

HOOFDSTUK XXI

Het Hard Gezicht van Babel's Val

VERZEN 1 EN 2

- 1. De last der woestijn aan de zee. Gelijk de wervelwinden in het zuiden henen doorgaan, zal hij uit de woestijn komen, uit een vreeselijk land.**
- 2. Een hard gezicht is mij te kennen gegeven: die trouwelooze handelt trouwelooslijk, en die verstoorder verstoort; trek op, O Elam! beleger ze, o Media! Ik heb al hare zuchtig doen ophouden.**

Dit hoofdstuk bevat drieërlei last: de eerste tegen Babel, de tweede tegen Edom, en de derde tegen Arabië. Ze hebben alle drie dit gemeen, dat ze met zinnebeeldige namen zijn aangewezen. En de godsspraak van het volgende hoofdstuk, gericht tegen Jeruzalem, wordt eveneens symbolisch en zeer geheimzinnig aangeduid onder den naam van het dal des Gezichts, zoodat we met Jennings deze hoofdstukken „The Burdens of the Emblemed Countries” kunnen noemen. Tot recht verstand van dezen last leze men ook Jer. 50 en 51 en Openb. 17.

Waarom wordt Babel hier met zulk een vreemden naam aangeduid? Last der woestijn aan de zee. Waarom eene woestijn? De stad was toch de goudene. Jawel, doch geestelijk was zij uitermate dor en de plaats waar de duivelen huppelden, de woon- en werkplaats van Satan. En zij lag aan den Eufraat, eene zee van water. Met de aanduiding aan de zee hebben we echter ook meer eene zinnebeeldige aanduiding van de volkenzee dan wel eene plaatsaanduiding. Zie ook Openb. 13:5 en 17:15. Om het zinnebeeldig Babel der laatste dagen te aanschouwen, moest Johannes in de woestijn geleid en daar zag hij haar ook zitten op vele wateren, d. i. volken. De heete wervelwinden, die uit de Arabische woestijn kwamen, waren blakerend voor Babel. In vers 1 wordt de nadering van Cyrus' leger onder het beeld van zulk een verschrikkelijken storm voorgesteld. In zijn profetische verbeelding zag Jesaja in zijn hard, d. i. vreeselijk gezicht den trouweloozen en verwoestenden Koning van Babel allerwege verwoesting aanrichten. Intusschen is hij zich niet bewust, dat de wervelwind dra tegen hem zal aangieren en hem wegstormen. Trek op, o Elam! zoo roept hij als de tolk des Heeren; beleger ze, o Media! Cyrus was de knecht des Heeren, die het oordeel aan Babel moest voltrekken. Het laatste deel van vers 2 wijst op de verlossing van het zuchtend Israëel. Babel's val zou de vrijheid van Israëel zijn. In Ezra 1 zien we dat de eerste daad van Cyrus was Israëel vrij te laten trekken.

De Invloed van het Hard Gezicht op Jesaja

VERZEN 3 EN 4

- 3. Daarom zijn mijne lenden vol van groote krankheid, bange weeën hebben mij aangegrepen, gelijk de bange weeën van eene, die baart; ik krom mij van hooren, ik word ontsteld van het aanzien.**

4. Mijn hart dwaalt, gruwen verschrikt mij, de schemering, waar ik naar verlang heb, stelt Hij mij tot beving.

Hel hard gezicht was hard voor Babel, doch ook voor den gevoelvollen profeet. We zagen reeds eerder, dat onze Godsman geen koud en gevoelloos wezen was, maar veeleer een man was met een fijnbesnaard gemoed en medelijdend hart. De gedachte aan al de ijselijkheden, die in dien gedenkwaardigen nacht van Babel's inneming gepleegd zouden worden, beangstigt en benauwt hem. Toch hebben we hier volstrekt niet uitsluitend te denken aan het persoonlijk gevoel des profeten, maar dienen we te bedenken, dat hij zich hier als het ware vereenzelvigd met de Babyloniërs en dat hij alzoo op een stout dichterlijke wijze de gevoelens schildert van de inwoners der jammerzalige stad in den nacht der verovering. Mijn hart dwaalt wil zeggen: het bonst ongestadig, gelijk ook de Leidsche vertaling terecht heeft overgezet.

De woorden: De schemering, waar ik naar verlang heb, stelt hij mij tot beving, kunnen beteekenen dat Jesaja dit schrikkelijk visioen in den avond of des nachts heeft ontvangen, doch het is beter aan te nemen, dat hij ons hier schildert hoe de Babyloniërs naar den feestnacht verlangend hadden uitgezien, terwijl het juist die begeerde feestnacht was, die werd verkeerd in beving, jammer en verschrikking. Van Der Palm schreef hiervan: „Sterker kon de grootste Dichter de akeligheden van Babel's verwoesting niet schilderen.” In het volgende vers wordt de beschrijving van het hard gezicht weer voortgezet.

De Schildering van het Drinkgelach van Belsasar

VERS 5

5. Bereid de tafel, zie toe, gij wachter! eet, drink; maak u op, gij vorsten, bestrijkt het schild!

De vertaling van Van Der Palm is hier duidelijker weshalve we die hier laten volgen: „Men richt de tafel aan, men zet de wachten uit, men eet, men drinkt..... Op, op, o Vorsten! zalft de schilden!”

De profeet ziet hier Babels koning met zijne rijksgrooten feestvieren, hij ziet ze brassen en zwelgen, denkende aan geen gevaar. Babels muren waren immers sterk en ondoordringbaar, terwijl de wachten waren uitgezet. En zoo bleef men dan drinken en klinken en ter eere van Babels goden den God van Israël bespotten. Doch wat was dat? Een hand verscheen en schreef geheimzinnige woorden op den witten muur daar voor hun beneveld oog. En het schijnt dat, terzelfder tijd ook de stemmen der wachters weerklonken hebben tot de drinkende vorsten: Maakt u op en zalft de schilden, d. i. maakt u tot den krijg gereed. Daniël 5 is een onfeilbare commentaar op dit woord. En men late ook niet na Jer. 51 te lezen.

Jesaja een Wachter op den Uitkijk

VERZEN 6 TOT 9

6. Want aldus heeft de Heere tot mij gezegd: Ga heen, zet eenen wachter, laat hem aanzeggen, wat hij ziet.

7. En hij zag eenen wagen, een paar ruiters, eenen wagen met ezels, eenen wagen met kemels; en hij merkte zeer nauw op, met groote opmerking.

8. En hij riep: Een leeuw, Heere! ik sta op den wachttoren geduriglijk bij dag, en op mijne hoede zet ik mij gansche nachten.

9. En zie nu, daar komt een wagen mannen, en een paar ruiters! Toen antwoordde hij, en zeide: Babel is gevallen! zij is gevallen! en al de gesnedene beelden harer goden heeft Hij verbroken tegen de aarde.

In echt Jesajaansch dichterlijke voorstelling zegt Jesaja de profeet hier, wat hij gezien heeft op zijn profetischen wachttoren. De profeten worden in de Schrift meermalen bij de wachters, die des nachts de stad moesten bewaken bij den wachttoren op de stadsmuur, vergeleken. Bij Ezechiël is deze voorstelling schering en inslag en ieder zal moeten erkennen, dat dit een zeer gepaste voorstelling was van een ziener. Zie ook Hab. 2: 1. Uit vers 10 is het duidelijk, dat deze wachter niemand anders is dan de profeet Jesaja zelf. Hij stond den ganschen nacht waakzaam op zijn post en den geheelen nacht daarbij, hij merkte zeer nauw op, met groote opmerking. Hij spalkte zijn oog wijd open en spitste zijn oor, of hij ook iets mocht vernemen, daar Babel's val van de grootste beteekenis was voor Israël. Zag de wachter ook iets? Ja, hij zag strijdswagens en ruiterdrommen; de eene legerdivisie na de andere.

Dr. Ridderbos heeft de uitdrukking een leeuw hier weggelaten op dezen schralen grond dat het hier „geen passenden zin geeft.” Daarom vermoedt hij met velen, dat de tekst onjuist is overgeleverd, doch o.i. komt het hier heel gepast voor. De bedoeling des wachters is kennelijk deze, dat hij niet alleen op den uitkijk staat en zijn oor spitst en zijn oog wijd openspalkt om in de verte te gluren, maar dat hij ook om 's Heeren wil brult als eene leeuw, zeer luide namelijk. Zal een leeuw brullen in het woud als hij geen roof heeft, zegt Amos. De profeet wil daar zeggen, dat een profeet luid spreekt als hij een boodschap van God heeft ontvangen. Men versta dit woord dus ook niet, zooals Delitzsch en anderen willen, alsof de profeet hier zou brullen van ongeduld. Dit zou weinig strooken met de waardigheid eens profeten, laat staan met de getrouwheid van Jesaja, die hier dan toch als zoo ongeduldig zou zijn voorgesteld. In betrekking tot de oordeelen wordt er steeds met luide stem gesproken en dit is de gedachte ook hier. Zie ook Openb. 10. Eindelijk verneemt de wachter dat Babel is gevallen. Om de felle ontroering over deze gebeurtenis uit te drukken wordt dit tweemaal geroepen. Vlg. Jer. 51:8; Openb. 14:8; 18:2. Als eene bijzondere reden tot blijdschap wordt voorts nog vermeld, dat het gericht des Heeren zich ook voltrokken heeft aan de goden van Babel en dat al de gesneden beelden der goden in puin verbrijzeld ter aarde nederliggen.

Jesaja's Verzuchting

VERS 10

10. O mijne dorsching, en de tarwe mijns dorschvloers! wat ik gehoord heb van den HEERE der heirscharen, den God Israëls, dat heb ik ulieden aangezegd.

De Heere Zelf heeft al deze dingen geopenbaard, zoo zegt ons dit vers. Vele uitleggers der profeten willen thans alles verklaren uit het rijke zieleleven der profeten, doch de profeten zelf verklaren daaruit niets, doch wijzen telkens weer heen naar de voorwerpelijke en reële openbaring, die de God van Israël hun heeft gegeven. De profeet zegt drieërlei in dit vers. Ten eerste verklaart hij hier de zinnebeeldige handeling van het uitzetten van een wachter. Hijzelf is de wachter geweest, die op de wachtpost heeft gestaan, getuurd, geluisterd, gebruld en eenerzijds diep ontroerd is geweest met brandende smart over het tragische en verschrikkelijke van Babel's val, anderzijds echter zich ook ten zeerste verblijd heeft over den val van Israëls vijand en zijne afgoden. Stak niet de grootheid van Jehova weer schitterend af bij de verbrijzelde afgoden van Babel? Ten tweede geeft de profeet hier eene toespraak tot de ballingen in Babel, Israël, hier letterlijk genoemd zoon des dorschvloers. Babel had Israël als gedorscht en gewand. Smartelijk en weemoedig vereenzelvt de profeet zich met zijn lijdend volk als hij uitroept: mijn dorschwerk! Eindelijk geeft hij hier te kennen, dat Jehova Zebaoth, Degene namelijk, Die strijdt voor Zijn volk en tegen Zijne vijanden, hem al dit vreeselijke en heerlijke geopenbaard heeft. Niet op eigen, maar op Gods gezag heeft hij luide zijn stem verheven.

Profetie tegen Edom

VERZEN 11 EN 12

11. De last van Duma. Men roept tot mij uit Seïr! Wachter! wat is er van den nacht? wachter! wat is er van den nacht?

12. De wachter zeide: De morgenstond is gekomen, en het is nog nacht; wilt gijlieden vragen, vraagt; keert weder, komt.

Deze twee verzen vormen een afzonderlijke profetie tegen Edom. Deze korte last is steeds een groote last geweest voor de verklaarders. Reeds over het opschrift bestaan drie meeningen. Volgens sommigen is Duma alleen maar eene verandering van den naam Edom, eene verkorting van Idumea. Anderen verwijzen naar Gen. 25: 11 waar Duma voorkomt als de naam van een van Ismaëls zonen, terwijl nog weer anderen dezen naam vertalen door stille, de ijzingwekkende stilte van het graf, namelijk als in Ps. 94: 17. Daar lezen we: „Mijne ziel had bijna in de stille (*duma*) gewoond”. Naar deze opvatting wordt in dit woord reeds de profetische wenk gegeven, dat het land der Edomieten, nadat de verwoestende oordeelen er over gestreken zullen zijn, het land van een akelige en doodsche stilte zal zijn, juist zooals het later door reizigers is beschreven. Het komt ons voor dat we in dezen raadselachtigen naam gevoegelijk deze drie gedachten omtrent dit kopstuk kunnen samenvatten, want dat we hier eene profetie tegen Edom hebben is buiten kijf. Seïr, waarvan hier sprake is en dat harige,

ruwe beteekent, heeft blijkbaar zijn naam ontleend aan den ruwen, harigen Ezau. Edom wordt ons in de Schrift gedurig voorgesteld als beeld van de vijanden des Heeren en van 's Heeren volk. Typisch was dit reeds afgebeeld in de tegenstelling en vijandschap tusschen Jakob en Ezau. Het wilde eens Israël niet door zijn land laten trekken. Als Israël gevankelijk werd weggevoerd, zoo treurde Edom niet over zijn broedervolk, was daarentegen zelfs uitermate verheugd over Israëls ellende. Hierom toornde de God Israëls en onttrok Zijn licht aan Edom meer en meer totdat het voor Edom een zwarte nacht van lijden werd. In dien nacht nu treffen wij Edom hier aan. De nacht was lang, bang, koud, huiverig en geen ster der hope verlichtte dien. Maar, zooals het meer gaat met de wereld, dat ze namelijk in tijd van nood bij de geloovigen komt om hulp, zoo ging het ook hier. Het alles opslokkend Assyrisch rijk, dat de volken vrat en vertrad, had blijkbaar ook Edom den voet op den nek gezet. En als nu de nacht des lijdens zwaar drukte, kwam daar een stem uit Seïr tot Israëls profeet, tot Jesaja: „Wachter! wat is er van den nacht?” Men stelle zich het gansche volk der Edomieten dus voor als in diepen ramp en rouw gedompeld en het nu uitschreeuwend als in een schreeuw tot Jesaja of hij hun ook iets goeds kan boodschappen. Zoo we het diep geheimzinnige en zinnebeeldige van deze profetie in het oog houden, behoeven we hier volstrekt niet aan te nemen, dat er werkelijk een gezantschap van de Edomieten zich naar het huis van Jesaja in Jeruzalem begeven heeft of dat de profeet eene reis naar de Edomieten gemaakt heeft.

Het antwoord des wachters luidt niet gunstig voor Edom. De morgenstond---beeld van verlossing, gelijk de nacht beeld van druk en ellende is—is wel aanvankelijk voor Israël gekomen met den val van Babel om het daaropvolgend decreet van Israëls vrijlating, doch voor Edom is het nog nacht, bange nacht. Hier wordt nog verder lijden aan Edom voorspeld. Gods toorn zal tegen hem blijven rooken en daarom zal de nacht voortduren en niet wijken voor den blijden morgen der bevrijding. De vervulling van deze en andere voorzeggingen over Edom zijn treffend vervuld. De ongeloovige Volney zegt, dat er in geheel Idumea niet een geschikte plaats ter woning is. Teekenen van vergane glorie vindt men er nog, doch het eens zoo dichtbevolkte land is een nare, huilende wildernis geworden.

Toch wordt hier nog een lichtstraal der genade Gods aan Edom geopenbaard. Edom mag vragen, bidden; wederkeeren d. i. zich bekeeren en komen tot het heil dat er is in Israëls Messias. Men vatte deze laatste woorden niet op met sommigen als eene bestraffing, of als heiligen spot, maar als eene dringende bede tot bekeering. Deze is zelfs voor Edom nog niet ganschelijk buitengesloten. In Dan. 11: 41 zien we, dat Edom aan de drukkende hand van den Antichrist zal ontkomen.

Profetie tegen de Arabische Volksstammen

VERZEN 13 TOT 17

13. De last tegen Arabië. In het woud van Arabië zult gijlieden vernachten, o gij reizende gezelschappen van Dedanieten!

14. Komt den dorstige te gemoet met water; de inwoners des lands van Thema zijn den vluchtende met zijn brood bejegend.

15. Want zij vluchten voor de zwaarden, voor het uitgetrokken zwaard, en voor den gespannen boog, en voor de zwaarigheid des krijgs.

16. Want alzoo heeft de Heere tot mij gezegd: Nog binnen een jaar, gelijk de jaren eens daglooners zijn, zoo zal al de heerlijkheid van Kedar te ondergaan.

17. En het overgeblevene getal der schutters, de helden der Kedarenen, zullen minder worden, want de HEERE, de God Israëls, heeft het gesproken.

In het oorspronkelijk staat niet Arabië, maar Ereb, d. i. avond. De inhoud wijst echter aan, dat deze last bedoeld is tegen de wilde Arabische volksstammen. Ook deze last is dus weer zinnebeeldig aangeduid, een feit dat nog door niemand recht verklaard is. Kennelijk wordt met dezen last gezegd, dat Arabië's dag gedaald en de avond, de duisternis van jammer en wee, is aangebroken. De zwervende, handel drijvende, Dedanieten bewoonden eene landstreek in de nabijheid van Edom. Ze worden hier voorgesteld als geslagen te zijn in een krijg en nu niet wandelend, als voorheen, op een karavaanweg, maar als zich verstekend in het woud. Daar lijden ze honger en dorst, weshalve de inwoners van Thema worden opgeroepen om dien ellendigen brood en water te brengen. Vgl. Deut. 23:3,4. Vers 15 wijst op de reden van hun benarden toestand. De Kedarenen waren een machtige Arabische volksstam, Gen. 25:13. Nog binnen een jaar, zoo juist berekend als het jaar van een huurknecht, zal ook hun roem en macht vergaan, naar Gods Woord.